

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 257 szám.

Csütörtök, november 9

Legujabb.

Az amerikai elnökválasztás. Még nem biztos az eredmény.

Budapest, nov. 8. Rotterdamból
sürgönyzik:

Newyorkban óriási az izgalom, mert
a nyugati államokból nem érkezett még
meg a választások végleges eredménye
és a számarány mindkét párt kimutatá-
sában folytonosan változik.

Hughes a keleti államokban nagy
többséggel győzött, de a demokrata párt
kimutatása szerint a nyugati államok
szavazatai kiegyenlítették Wilson hátrá-
nyát.

Ebben a pillanatban mindkét párt
a maga jelöltjének győzelmét hirdeti.

Szerdán reggel az összes lapok
egyhangulag azt írták, hogy Hughes lett
az elnök, sőt Wilson lapjai is erről ír-
tak vezető cikket, a későbbi kiadások
már ismét kétségbevetették az er-
dményt, a déli lapok pedig már arról írtak,
hogy ismét Wilsont választották meg.

Némely választási kerületben új szá-
molást kell megejteni, ami kétségessé
teszi az eredményt.

Mindenestre gyanus, hogy az an-
gol lapok már Hughes győzelméről ír-
nak és a Westminster Gazette kifejti,
hogy Németország bizonyára győzelemnek hir-
deti német szempontból Wilson buká-
sát. Hughes megválasztása erőteljes kül-
ügyi politikát, katonai és tengerészeti
felkészültséget jelent.

Budapest, nov. 9. Londonból
sürgönyzik: A Reuter-ügynökség New-
yorkból érkezett következő két táviratot
teszi közzé:

Míg a tegnapi birek oly határozot-
tan jelentették Hughes megválasztását,
hogy azt maga Wilson is elismerte, a
távoli nyugatról és más államokból ér-
kezett legutóbbi választási hírek a hely-
zetet meglehetősen bizonytalannak tűn-
tetik föl. Mindkét párt magáénak vallja
a győzelmet.

A másik távirat:

Newyorki lapjelentések szerint,
a demokrata párt nemzeti elnöke a követ-
kező táviratot intézte pártjának összes
kerületi elnökeihez:

— Wilson újra megválasztva. Önnek
személyesen kell ügyelnie a választási
urnák őrzésére. Az ellenfél kiméletlen.

Görögország és a német buvárhajók

Budapest, nov. 8. Athénből sür-
gönyzik:

A görög kormány felvilágosítást kért
Németországtól ama föltételekre nézve,
amelyeket a görög gőzösöknek be kell
tartaniok, ha buvárhajók támadását el-
kerülni akarják.

Többi távirataink elmaradtak.

Gazdasági összeköttetésünk Kelettel.

A nemzetközi gazdasági összekötte-
sek a háború következtében nemcsak ma-
gas és eddigelő soha nem tapasztalt mér-
tekekben zavartattak meg, de a háború tar-
tama következtében ezek az összekötte-
sek rendkívül tartós megszakítást szen-
vedtek. Ennek következtében nemcsak a
régi nemzetközi munkafelosztáson alapult
gazdasági termelés változott meg, de a
régi összeköttetések helyét, már amennyi-
re a háború alatt lehetséges volt, új össze-
kötetések igyekeztek elfoglalni. Ebben a
tekintetben bizonyos eltérés állott be az
entente-hatalmak és a központi hatalmak,
valamint szövetségeseik helyzetében,
amely első pillanatra hatalmas eltérésnek
tűnik fel, míg közelebbi vizsgálatnál je-
lentékenyen veszt erejéből. Míg ugyanis
a központi hatalmakra és szövetségeseikre
nézve sztratégiai szempontból nagy előny
az, hogy a belső vonalon folytatják a had-
viselést, addig az entente-hatalmakra és
szövetségeseikre nézve a külső gazdasági
vonal nyújt előnyöket, mert ezen a vona-
lon gazdasági összeköttetéseiket a semle-
ges, tolog a tengerentúli országokkal a há-
ború alatt is fenttarthatják. A belső gaz-
dasági vonal is megengedi azonban a köz-
ponti hatalmak gazdasági összeköttetését
a semleges államok egy részével és Angliá-
nak ma minden igyekezete arra irányul,
hogy ezt a belső gazdasági vonalat ebben
az irányban is megbéníthassa a skandináv
államokra gyakorolt nyomással.

Vizsont a tengeralattjárókkal folyta-
tott háború, valamint a külső harc vonal
óriási kiterjedése jelentékenyen csökkenté
azt az előnyt, amely a külső gazdasági vo-
nalban az entente-hatalmakra nézve rej-
lik. A tengeralattjárók következtében el-
vesztett több milliónyi tonnatartalom
nem is játszik ugyszólván akkora szerepet,
mint a külső harc vonal óriási kiterjedése,
ami rendkívül hajóparkot és hajóúrt köt
le magának a hadviselésnek a szolgálatá-
ban. Innen érthető, hogy nemcsak az élel-
míser, de a nyersanyag hiánya is csak-
nem éppen úgy jelentkezik az entente-ha-
talmaknál, mint nálunk és a háború tar-
tossága következtében ez a hiány is mind
érezhetőbbé válik. A gazdasági összekötte-
téseknek ez a tartós megszakítása azon-
ban lassanként további következmények-
kel jár. Kevésbé tartunk attól, hogy a pá-
risi gazdasági konferencia határozatai a
békekötést követő időben érezhetően érvé-
nyesülni fognak, mert azt hisszük, hogy
a békekötés után mindegyik hadviselő
állam a lehető legelőnyösebben igyekszik
majd a maga gazdasági sebeit orvosolni.
Inkább arra óhajtunk reá terelni a figyel-
met, hogy a semleges államok már a há-
ború alatt arra törekzenek, hogy gazda-
sági összeköttetéseiket a háborút követő
időre már most jól megalapozzák. Ezekben
a törekvésekben természetesen Amerika,
amelynek a háború egészen új összekötte-
téseket teremtett, jár elől, de ugyanezeket
a törekvéseket a többi semleges állam ré-
széről is tapasztalhatjuk és ezek a törek-
vések már a háború alatt is gazdasági kö-
zeledést keresnek az egvedül lehetséges
irányokban, ami ismét, a külső gazdasági
vonal következtében, amennyire a hábo-
rus viszonyok megengedik, részben az en-
tente-hatalmak javára is szolgál.

Kétségtelen, hogy a háború megszün-
nése ugyszólván egy csapásra meg fogja
változtatni az eddigi helyzetet, mert a
semleges államok éppen annyi igyekezet-
tel keresni fogják a központi hatalmak
és szövetségeseik hatalmas gazdasági
összeköttetéseit is. De az említett törek-
vések már most kötelességünké teszik,
hogy a keleti szövetségeseinkkel való gaz-
dasági összeköttetés alapjait még a há-

boru alatt lerakjuk. Olyan intézményekre,
amelyek beruházásokat tesznek szükségse-
sekké, természetesen nem gondolhatunk a
háború folyamán, de törekednünk kell
arra, hogy az összeköttetések igazi alap-
ját: a pénzügyi összeköttetést még a há-
ború folyamán megszervezzük. Ezen a
téren jelentős lépés a Magyar Általános
Hitelbanknak belépése a Deutsche Orient-
bank érdekközösségébe, mert vele egy már
jól kiépített szervezetet nyerünk az európai
és ázsiai Törökországban. De nagybank-
jainknak, különösen a Kereskedelmi
Banknak, valamint a Magyar Bank és Ke-
reskedelmi Részvénytársaságnak, már a
békeidőben igen jó összeköttetések voltak
a Balkánon, amelyekre szintén jelentős
szerep vár az elkövetkező békés években.
Ezt a pénzügyi szervezetet még a háború
alatt ápolni és gondozni kell, mert erre a
kész szervezetre hárul majd az összes
gazdasági összeköttetések biztosítása. A
közeli keleten nagy gazdasági átalakulá-
sok várhatók és nagy üzletekre nyílik ki-
látás. A háború alatt a korábbi összeköt-
tetések megszakadtak és a francia tőke,
amely két milliárddal van Törökország-
ban érdekelve, sohasem fogja előző domi-
náló szerepét betölthetni. Gondoskodni
kell arról, hogy a pénzügyi összeköttetés
alapjait még a háborúban lerakassuk és
ezen a téren éppen a bankokra fog jelen-
tős szerep hárulni.

A balkáni háborúban és a közeli Ke-
leten a velünk való áruforgalom teteme-
sen nagyobb lesz, úgy a kivitel, mint a be-
hozatal terén. Ez az áruforgalom nagy
részben a bankok útján nyer majd lebo-
nyolítást, de még nagyobb szerep vár
bankjainkra az áruforgalommal kapcsola-
tos hitel- és pénzügyi terén. A kiviteli
üzletben új hiteleket kell nyújtani, ami
a Keleten a viszonyok alapos ismeretét
feltételezi, úgy, hogy ez magában véve
szükségessé teszi minden bankra nézve,
amely ebben a keleti üzletben résztvenni
kíván, a megfelelő összeköttetések előké-
szítését. Jelentékenyek lesznek a balkáni
államokban a finanszírozási üzletek is,
mert a háborút követő békés években
ezekben az országokban, valamint a közeli
Keleten az ipari alapítások, ut- és vasut-
építések erős méretekben fognak megin-
dulni. Ha csupán azokra a tervekre gon-
dolunk, amelyek a háború alatt fölmerül-
tek, az ipari és kereskedelmi vállalkozás-
nak és tevékenységnek óriási területe nyí-
lik meg előttünk, amely mindenki számára
elegendő munkakifejtést és keresetet biz-
tosít. Csak arról nem szabad megfeled-
keznünk, hogy ezt az összeköttetést minél
előbb elő kell készítenünk és meg kell ala-
pozniunk. A semleges államokkal, még in-
kább a hadviselő államokkal szemben a
háború befejezése után sok tekintetben
kész viszonyokkal fogunk találkozni, ame-
lyeket alig lesz módunkban tüstént meg-
másmítani. Annál inkább kell viszont töre-
kednünk arra, hogy a velünk szövetséges
országokkal már a háború befejezését
közvetlenül követő időre minél szorosabb
összeköttetést létesíthessünk, amelyek ne-
künk olyan előnyöket biztosítanak, hogy
azok egykönnyen más országok részéről
el nem érhetők. Bankjainkra, amelyek eb-
ben az irányban is már sok eredményt
értek el, vár itt is a kezdet és az uttörés
munkája és a viszonyok parancsolta előre-
látás tevékenysége. És mivel ez egyúttal
hazafias cél, egészen természetes, hogy a
jövőnek ebben az előkészítésében nem az
üzleti versengés, hanem a kölcsönös támo-
gatás szempontjai fognak elsősorban ér-
vényesülni.

Uj Lengyelország.

— nov. 8

A harmadik évében járó világháboru megteremtette első érett gyümölcsét: Lengyelország kikelt hamvaiból és új életnek indul. Királyunk és hatalmas szövetségese, a német császár egyetértő akarata, büszke zsákmányunkból, az oroszok rab-szolgásgéból kiszabadított lublini és varsói kormányzóságából örökösödés alapján levő monarkíával és alkotmányos szervezettel önálló államként visszaállította Lengyelországot.

Ennek a történelmi ténynek s az új lengyel királyságnak bölcsője mellett lehetetlen megilletődés nélkül elmennünk. Elrajzik előttünk mind az a borzalmas szenvedés, melyből a lengyel testvér-nemzet inhol most felocsudik. És valósággal elfogódunk annak az emberi megértésnek a melegtől, melylyel elvégre is idegen népek vérük sűrű hullásának egyik leg-szebb eredményét nem a maguk jogos kárpótlására aknázzák ki, hanem egy elnyomott nemzetet állítanak ismét talpra.

Mindannak, amit ez a történelmi elhatározás magával hoz, elsősorban a lengyel nemzet fogja hasznát látni. De egy nagy tanulság, egy örök időkre szóló bizonyosság foglaltatik benne a világ minden népe számára is. Az, hogy hazugság, amit ellenségeink hirdetnek. Nem ők az elnyomott, a kis nemzetek s a szabadság barátai. Még mindazok elvzettek, akik megtevesztve eszközökül dobták oda magukat nekik. Az igazságnak s ebben a szabadság ügyének és az elnyomottaknak is mi vagyunk a becsületes sáfárjai, akik ránk kényszerített önvédelmünk sikereiből nem magunkra fonunk himet, hanem felszabadítjuk azokat, akiket a rabszolgaságra kárhóztattak.

A lengyeltség zöme kezdettől fogva felismerte bennünk ezt a szellemet s bátor nyíltsággal igaz ügyünk mellé állott. Melfánylásuk tehát kiérdemelt jutalma magartartásuknak. Megkapták a kereteket, amelyek között valóra válthatják szétéptett nemzeti álmaikat s népüknek dicsőséges jövőt biztosíthatnak az európai államok sorában. A munka javarésze azonban még hátra van és rájuk vár. Végezzék ezt is az eddigi kitartó szívósággal s bizonyos, hogy nem hiába áldoztunk értük.

Tőlünk pedig ne vegye senki rossz néven, hogy ezt a történelmi elhatározásunkat feljegyezzük a központi hatalmak erkölcsi tőkájének a javára s hogy további küzdelmeink és végleges diadalunk kivívásában ezt is fegyverül használjuk ellenségeinkkel szemben.

Könyveket a harctérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készséggel továbbítja.

— Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések november hó 8-ikáról.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a haretéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti haretér:

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A Szurdok-szorostól délre és délkeletre a románok támadásait visszavertük. Spininél és Predeáltól délnyugatra az ellenséget tovább szorítottuk vissza. A bodzai országot mindkét oldalán ismét összes korábbi állásainknak birtokában vagyunk. Tölgyestől északnyugatra az oroszok megint némi tért nyertek. Tartarownál egy osztrák-magyar repülő légharásban lelőtt egy orosz Nieuport kétfedelűt. Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Semmi újság.

Olasz haretér:

Görz vidékén a nyugalom tovább tart. A fleims-völgyi arcvonalon egyes olasz zászlóaljok támadásait a Colbricon-területen és a Pochhei-állás mellett visszavertük. Ez alkalommal 3 tisztet és 50 főnyi legénységet elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

Délkeleti haretér:

Lényeges esemény nem történt.

Események a tengeren:

Folyó hó 7-én délután ellenséges repülők Rovigno, Parenzo és Cittanouvo városokra bombát dobtak. Semmiféle anyagi kárt nem okoztak és senki sem sérült meg. Saját repülőgépeink üldözésükre felszálltak. Egyikük, amelyei Drakulic sorhajóhadnagy vezetett, lelőtt egy ellenséges repülőt, amely a nyílt tengeren levő ellenséges torpedójárművek mellett leereszkedett. Ezeket repülőgépeink bombákkal megtámadták, mire az ellenséges tengerpart felé távoztak. Ugyanaznap este egy ellenséges repülő Umagonál szintén eredménytelenül dobott le bombákat. Saját tengeri repülőgépeink a vermeglianoi és monfalconei katonai építményeket este igen hatásosan bombázták és sértetlenül visszatértek. — Hajóhadparancsnokság.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati haretér:

Rupprecht trónörökös hadesoportja: A Sommetól északra a harci tevékenység a nap-pal folyamán mérsékelt határok között maradt. Az angolok éjjeli támadásai Le Sars s Geurdecourt között tűzünkben meghiusultak. A Sommetól délre a franciák Ablaincourt mindkét oldalán támadtak. Ablaincourt déli részébe előretolt osztagainkat visszazorították. Presoire falu elveszett. A támadás északi szárnyán az ellenséget visszavertük. A trónörökös hadesoportja: A Maas-területen élénk tűzérési harcok.

Keleti haretér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Semmi újság. Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A tölgyesi-szakasz tegnap is élénk harcok színhelye volt. Az ellenség további kisebb előnyöket ért el. A Bodza-szoros előtt ismét elragadtuk a románoktól magaslati állásaink ama részét, amelyeket az utolsó napokban elfoglaltak. A Tatár-havas szorosnál ellenséges támadásokat visszavertünk, a Spini környéken elért sikerünket tovább is kihasználtuk. A foglyok száma növekedett.

Balkán haretér:

Mackensen vezértábornagy hadesoportja: Lényeges esemény nem történt.

Macedón arcvonal:

Az ellenség támadásai a Cserna-könyökben eredménytelenek maradtak. A Belasiczai és a Struma-arcvonalon élénk tűzérési tevékenység. — Ludendorff.

— **Katonai kitüntetések.** A hadserögfőparancsnokság újabbán a következő 5. honvéd gyalogezredbeli katonákat tüntette ki vitézségükért.

Az elsőosztályú ezüst vitézségi éremmel: Kovalik László tart. zászlóst és Tivadar Simon szakaszvezetőt.

A 2-od oszt. ezüst vitézségi éremmel újlag: Molnár Imre őrmestert.

A 2-od oszt. ezüst vitézségi éremmel: Lung Mihály hadapródjelöltet, Wenisch Gyula tart. hadapródot, Kühn György hadapródjelöltet, Führbacher Mátás szakaszvezetőt, Farkas Antal tart. zászlóst, Miksa János tart. hadnagyot, Horváth János népfőlkelő zászlóst, Murnyát Mátás őrmestert és Palotay József egy-éves önkéntes szakaszvezetőt.

A bronz vitézségi éremmel újlag: Fabó György népfőlkelőt, Bach István és Oláh Mihály népfőlkelő tizedeseket.

— **Kuriänder Imre temetése.** Ma délután temették el a nagybecskereki kereskedővilág nagyérdemű régi tagját, Kuriänder Imre fanagykereskedőt és hajótulajdonost. A temetési szertartáson, amely a Korona-utcai gyászházban folyt le, nagy előkelő gyászoló közönség vett részt. Megjelentek a városi tanács és képviselőtestület tagjai is dr. Perisics Zoltán polgármester vezetésével, valamint a nagybecskereki kereskedővilág teljes számmal. A gyászszertartás után az elhunytat kivitték az izraelita temetőbe s az ottani családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Halálozás.** Özv. Löwy Ignácné szül. Mangold Helén 67 éves korában Bécsben a Cottage-szanatóriumban hirtelen meghalt. A megboldogultat, akiben Lóza Zsigmond nagybecskereki bérlő, tart. főhadnagy édes anyját gyászolja, hazahozták Nagybecskerekre s itt temetik el.

— **Hősi halál** Müller János 301. h. gy. ezredbeli zászlós, Müller Vilmos, a nagybecskereki lisztközpont kezelőjének fia október hó 24-ikén az erdélyi harcokban hősi halált halt. Az elesett 20 esztendő fiatal hőst a Tömösi-szorosban temették el.

— **Köszönet.** Szenes Sándor, a helybeli máv. műhely főnöke újból nemes jószívűségének adta tanujelét az által, hogy a közkórházban fekvő és a haretéren megsebesült katonák részére ismételtelen mankókat adott s egyben megengedte, hogy a máv. műhely munkásai szabadidejükben a jövőben is készíthetnek mankókat, amiért is úgy a nemeslelkű főnöknek mint a hazafias munkásoknak hálás köszönetünket fejezzük ki.

Ugyancsak e helyütt mond hálás köszönetet Feketes Ferenc máv. műhelyi betűírónak, ki a háboru kezdete óta fáradságot és költséget nem kímélve, a kórházban elhalt hősök és katonák koporsóira neveiket és szolgálati ezredük számát felírta, sőt e célra a szükséges anyagokat sajátjából fedezte a kórház igazgatósága.

— **Adományok.** A Szociális Misszió-egyesület gyermekvédelmi céljaira folytatódó a gyűjtkezések adakozták: A rendőrlégények gyűjtése 254 korona: 36 fillér. Dr. N. N. 50 korona. Pap Ilona 10 korona. Mely nagylelkű adományokért hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

— **Kérelem a közönséghez.** A nagybecskereki vöröskereszt vasuti nyugvó állomásának vezetője kéri a közönséget, hogy a nagybecskereki vöröskereszt-egy-let vasuti állomásán átvonuló beteg és sebesült katonák részére cigarettát adományozni sziveskedjenek. Az adományok Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állomás gondnokához (Megyeház) küldendők.

— **Torontáliai vesztéséglajstroma** A leg-utóbb megjelent 478. sz. hivatalos vesztéséglajstrom a következő torontáliaiokról ad hírt:

Hősi halált haltak: (Valamennyien a 61. gyalogezredből) Baumann Károly Zombolya, Dániel Ferenc Torontálorszi, Gilde Ferenc Nagyjecca, Götter János Kisjecca, Katona István Magyarcsernye, Koch Mihály Sándorháza, Majsztorovics Milos Németcsernye, Mann Péter Billéd, Molnár József Tamásfalva, Schmidt József Kiskomlós, Schmidt Mihály Aurélháza, Schmidt József Gyertyámos, Szadorf József Szenthubert, Szelesán Milán Perjámos, Tóth János Aurélháza, továbbá: Blagojev Mihály 104. gy. e. Révaufalu, Milicsity Vitélyos 46. gy. e. Nagyesanád, Szovát József 46. gy. e. Szőreg, Sztojakov Emil 46. gy. e. Nagyesanád, Varga Péter 46. gy. e. Obéb.

Hadifogságba estek: (Valamennyien a 29. gyalogezredből, orosz fogságba) Achenbach N. Párdány, Alterov Tósa Baránda, Anorein Peja Párdány, Atyimov Zsvikó Kumán, Atyimov Lázár Tiszahegyes, Babesku Pál Macedónia, Babity Emil Padé, Berger György Párdány, Berkovich Tamás Kiszcsény, Beszuli Vladimir Kismargita, Bibin Zsiva Melenceze, Bokics Jova Bóka, Budakov Szvetozár Beodra, Burunda György Ujzozora, Csehák Ilés Szaján, Csereszl György Togyér, Csikula Pál Nagytárnok, Csirisán György Nagytárnok, Czuczity Sándor Karlova, Czirazin Zsiva Kumán, Csukolyán Emil Kumán, Dolana Isza Ujzozora, Dosztanics Tódor Tiszatarros, Drogán Szvetozár Beresztóe, Erczespán János Csebeze, Erina Trifu Petre, Ernst Miklós Mária-földe, Erczesán Péter Csebeze, Ferra Miklós Ujzozora, Filkovich Miklós Bóka, Frank János Nagyzersebetlak, Friskan Vazul Nagytárnok, Gagyzanski Lukács Bóka, Gaip Péter Rezső-

háza, Gansl Sándor Tiszahegyes, Gilezán Mózes Nagytárnok, Golusin Bosko Melencze, Gruity Pavel Nagytárnok, Guran Sztoján Kanak, Gvozdanov István Ópáva, Gyorgyevics Branko Alsóaradi, Gyurgyelov Emil Padé, Gyurin László Beresztóc, Halazsev Vazul Melencze, Halgas Marko Karlova, Harsch Miklós Lázárföld, Heim József Máriaifölde, Heimbach Mihály Boesár, Hintye János Csávós, Homann Simon Tiszahegyes, Homann Vilmos Száresa, Illievich Sándor Bóka, Iszakov Gyura Karlova, Iszakov Zsarko Karlova, Jankolin Pera Karlova, Jovanov Zsiva Tiszatarros, Józsa János Torontálkeresztés, Juhász Mihály Felsőmuzslya, Kadics Velyko Kumán, Karabás Lázár Tiszahegyes, Kirity Izidor Fény, Klain Szlavko Tiszahegyes, Klein Antal Petre, Klain Szlavko Tiszahegyes, Knezsevics János Karátsonyiliget, Koch Mihály Lázárföld, Koics Lázár Beresztóc, Koicsity Pera Tiszatarros, Kolarov Gura Beresztóc, Koller János Bégaszentgyörgy, Konistűsz Márton Nagytárnok, Kovacssev Novák Beodra, Kremer Antal Boesár, Krsztics Milutin Tiszatarros, Kudlacs Miklós Kumán, Kunovics Misa Kumán, Kurjak Radivoj Ópáva, Labadi József Beodra, Lapadat Fülöp Száresa, Lázár János Bárányos, Lazin István Rudna, Letya Pál Nagytárnok, Lukinich István Bóka, Makrin Péter Beodra, Mali Dobius Zichyfalva, Marinkov Csedó Tiszatarros, Markov Sándor Ópáva, Marschal Mátyás Eeska, Márta János Petre. (Folytatjuk)

A vasúti arcképes igazolványok megújítása. A magyar királyi államvasutak temesvári üzletvezetősége közhírré teszi, hogy a féláron való utazásra jogosító arcképes igazolványoknak 1917. évre érvényesítését a következő sorrendben eszközöli: November hó első felében Krassószörényvármegye, november hó második felében Temesvármegye és december hó első felében Torontálvármegye területén lakó igényjogosult tisztviselők és családtagjaik arcképes igazolványai fognak meghosszabbítani, míg december hó második felében azoké, akik valamely fontos és indokolt ok miatt a meghatározott határidőket nem tarthatták be. Külön figyelemztetjük az igényjogosultakat, hogy az arcképes igazolványok beküldésének ideje alatt egyszeri utazásra jogosító feláru igazolványt csak abban az esetben kaphatnak, ha a szabályszerű kérvényt záradékoló hatóság az előirt záradékolási formán kívül azt is igazolja, hogy az illető arcképes igazolványa meghosszabbítás végett az üzletvezetőséghez beküldetett. Egy kérvényen meghosszabbítás és egyszeri utazásra szóló igazolvány nem kérhető. A kérvények kiállítására, illetve hivatalos összesítések és kimutatásokra vonatkozó elvi és formai kérdésekben a már az elmúlt évben kiadott részletes tájékoztató irányadó.

Képek a háborus Erdélyből.

— Uj élet a romokon. —

Marosvásárhely, nov. 7.

(Saját tudósítónktól.) Az ellenség kitakarodása után a Székelyföldön a régi élet lüktetésének első jele a visszatérő közigazgatási hatóság. Bejárva Udvarhelyt, Csikot és Háromszéket, a vármegyék vezetőit mindenütt helyükön találtuk és beszélgetve a főispánokkal és alispánokkal, megállapíthatjuk, hogy a közigazgatás egyelőre a következő munkával van elfoglalva:

1. a román dúlás okozta károk pontos megállapítása;
 2. a meglevő gabona- és élelmiszerleletek jegyzékbe vétele, valamint annak konstatalása, hogy mennyi emberi és állati élelem hiányzik, hogy mennyire van szükség, hogy a lakosságot vissza lehessen telepíteni;
 3. az invázió alatt otthonmaradt lakosság magatartásának megvizsgálása.
- A székely vármegyék a kereskedelmi kormánytól élelmiszert, fűszert, gazdasági gépeket, különösen pedig eséplőgépkellékeket kértek Nagy probléma, amit az idén már alig lehet megoldani, a leégett házak újjáépítése, valamint az ipari és kereskedelmi cikkek pótlása. Ha kevés számmal is, de vannak ki nem rabolt telek, amny azonban megállapítható, hogy a kereskedők nem tértek még vissza és éppen ezért láttunk főispánokat rongyos

ruhában, lyukas cipőben, ágynemű nélkül levő lakásban. Üresek a gyógyszerárak is, kevés kivétellel.

A közigazgatás működésének nagy akadályja a táviró és posta hiánya, valamint az, hogy nincs ló és szekér. A vasúti közlekedés csak most indult meg. Csikmegyét kivéve, ahol a termés nagyrésze elpusztult és elhuroztatott, a gazdasági károk nem tulságosan nagyok. Háromszékben például a termés 40 százalékát rabolták el az oláhok, de a megmaradt 60 százalék több a tavalyi egész termésnél. A kormány, illetve a kormánybiztos kiküldöttjei már minden kerületet bejártak a székelyföldön és megtették előterjesztéseiket a segítő-akció megindítására. Ugy tudjuk, hogy a visszatelepítés kérdését egy külön kormány-expozitúra Segesvárról intézi, erdélyi képviselők és gazdasági szakferfiak közreműködésével. Az egyes helyi beszerzési akciói finanszírozását és a hitelígények kielégítését máris tárgyalják Udvarhely-, Csik- és Háromszék megyében egyaránt. Lassanként a pénzüzetek működése is megkezdődik, az Agrár fiókjai legtöbb helyen már újra megnyitottak és Bodor Pál vezérigazgató a vezető körökkel folytatott megbeszélései alapján készséggel felajánlotta anyagi közreműködését a restaurálás és a gazdaközönség, valamint az iparos- és kereskedő-osztály támogatása körül.

Csikban és Háromszékben visszatért lakosságot még alig lehet látni. Elsőnek azok tértek vissza, akik a hegyekben bujdosztak és rejtőztek. Az állatállomány kárát sem lehet még tudni. Egész Háromszékben egyetlen ló sem maradt és itt az állatállomány veszteségét 25 százalékra becsülik, Csikban ennél is többre, Udvarhelyen pedig 20 százalékra.

A kormány minden figyelme és támogatása résen van a székelység lábraállítására dolgában, de azért a székely vármegyék és városok vezetőire, továbbá a társadalomra is héroszi munka és kötelesség vár. Egy tényt máris le kell szögeznünk: az egész Székelyföldön a legmelegebb hála és elismerés hangján méltányolják azt a támogatást, melyet Marosvásárhely a menekülteknek nyújtott. Bernády György főispán munkásságáról a székelység őszinte tiszfelettel és becsülettel beszél

184—1916. végreh. szám. 1339—1

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az antalfalvai kir. járásbírósnak 1916. évi Pk. 1263/4. számú végzése következtében dr. Stern Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Schlesinger Samu árkodilakos javára 144 korona s jár erejéig 1916. évi augusztus hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1216 koronára becsült következő ingóságok u. m.: buza, zab, kocsis, szalma, sertés, borju nyilvános árverésen eladatnak,

Mely árverésnek az antalfalvai kir. járásbírósnak 1916. évi Pk. 1263/4. számú végzése folytán 144 korona tökekövetelés és eddig összesen 81 korona 59 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Árkod községben adós lakásán leendő megtartására 1916. évi november hó 18. napjának délelőtti 10 óra határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Antalfalván, 1916 évi november hó 7. napján.

Faragó Guszláv. kir. bir. végrehajtó.

Jánosföldre község előljárásgától. 498—1916. szám. 1340—1

Hirdetmény.

Jánosföldre község tulajdonát képező és tenyésztésre még alkalmas két darab 7 éves apamén 1916. évi november hó 25. napján délelőtti 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a jánosföldi község háznál készpénzfizetés mellett árverés alá kerül

Jánosföldre, 1916 november 6

Az előljárásg.

Nagybecskereki takaré- és előlegezési társulata az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek; szövetséget korlátolt felelősséggel.

Meghívó

a Nagybecskereki takaré- és előlegezési társulata az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek, szövetséget korlátolt felelősséggel, Nagybecskereken 1916. évi november hó 26-án délelőtti 11 órakor a városi főmérnök hivatalos helyiségében tartandó

1325—1.1

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. A közgyűlési jegyző kinevezése az elnök által.
3. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
4. Az alapszabályok módosítása.
5. A folyó évi március hó 26-án tartott közgyűlés jegyzőkönyve 7-ik pontjának hatályon kívül helyezése.

Kelt Nagybecskereken, az igazgatóságnak 1916. évi október hó 25-én tartott üléséből.

Hausladen Mátyás s. k., Rigó István s. k., jegyző elnök.

Vezér-képviselőt (főnököt) 1337—2.1
az egész megyére felállítandó kötvénykiáltító vezérügynökséghez keres az

Országos Elemi kár és Életbiztosító R.-T. a. a.
Budapest, VIII., Népszínház u. 22. sz.

III. polgári osztályt végzett fiatal árva leány üzletbe pénztárkezelőnek esetleg elárusítóknak ajánljuk.

Cim a kiadóhivatalban.

Perfekt magyar-német gyors és gépirónó azonnali belépésre állást keres.

Szíves megkeresések „Szorgalmas és megbízható” jeligére a kiadóba intézendők.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fhg.-u.
Ifj. Bigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Martinov Szvetozár Szerb egyház palota.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.
Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis É., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy
szappangár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkauzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-
udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirlieh Alajos, Aradáci utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizzán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.